

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals Cuba y
Puerto-Rico 16 rals, Estranger, 18 rals.

PORVENIR DE L' ENSENYANSA NEO-CATÓLICA.

COLEGIO DE 1º 2º 3º ENSEÑANZA
BAJO LA ATDVOLACION a. J. Pidal

Ab lo decret Pidal sobre llibertat d' ensenyansa, lo primer que s' ensenyará als alumnos será caminar com correspon als fills sumissos de la mestisseria.

LO TINENT CAPRILES.

En lo present número donem un retrato autèntich del oficial de marina espanyol Sr. Capriles.

Capriles es un valent y al mateix temps un home il·lustrat. Nomenat pel governador de las Carolinas parti de Manila ab los barcos que manava 'l Sr. España, a pendre possessió del seu càrrech, y particularment la seguretad de que 's conduhiria com un brau, per part de tots los que tenian l' honra de conèixe'l.

Are bè, ¿qué ha succehit perque poguès arborarse 'l pendó alemany davant de un home tant decidit com en Capriles?

Lo govern s' ho calla... ell se sabrà perqué; pero en cambi la premsa inglesa conta una historia que valga per lo que valga, y a falta de altres datos no podém menos que reproduhir en las columnas de la CAMPANA:

«Capriles, diu lo Times, se disposava a desembarcar, quan vejà issat sobre l' isla 'l pabelló alemany. En aquell moment se dirigí a terra, desembarcà y encarrantse ab lo comandant del *Illis* li féu compendre que acabava de cometre un acte de pirateria y de infringir las reglas del dret internacional. Responguè 'l alemany que s' havia contret a executar las ordres de son govern; los dos contendents s' acaloraren y fins sembla que de las paraulas passaren a vias de fet, després de lo qual Von Hermann que aixis s' anomena 'l comandant del *Illis* se trasladà al seu barco y en Capriles féu lo mateix, demanant al comandant del Sant Quintín Sr. España que rompés lo foch contra la canonera alemana.

«Lo comandant s' hi va negar dihent que havia rebut del governador de Manila l' ordre d' evitar en absolut tota mena de conflictes. Capriles replicà ab vivesa que si responsabilitat resultava ell se l' assumia tota; pero 'l comandant continuà negantshi. A cada moment més excitat, Capriles se dirigí llavors als oficials y a la tripulació ordenantlos que rompessin lo foch; pero 'l comandant empunyà 'l revólver y digué que faria saltar lo cervell al primer que s' atrevis a obehir ó repetir un' ordre semblant.

«Capriles impàvit repetí l' ordre de rompre 'l foch y llavors lo comandant España disparà, quedant Capriles ferit de una espatilla y sent després subjectat y arrestat.»

Tal es l' historia que conta el Times y que á ser certa enclou una responsabilitat inmensa sobre 'ls que van donar l' ordre de contemplar impàvits com una nació enemiga s' apoderava a las nostras barbas de un tros de terra espanyola.

PER LA CULATA.

DESPRÉS de l' agravi, l' insult.

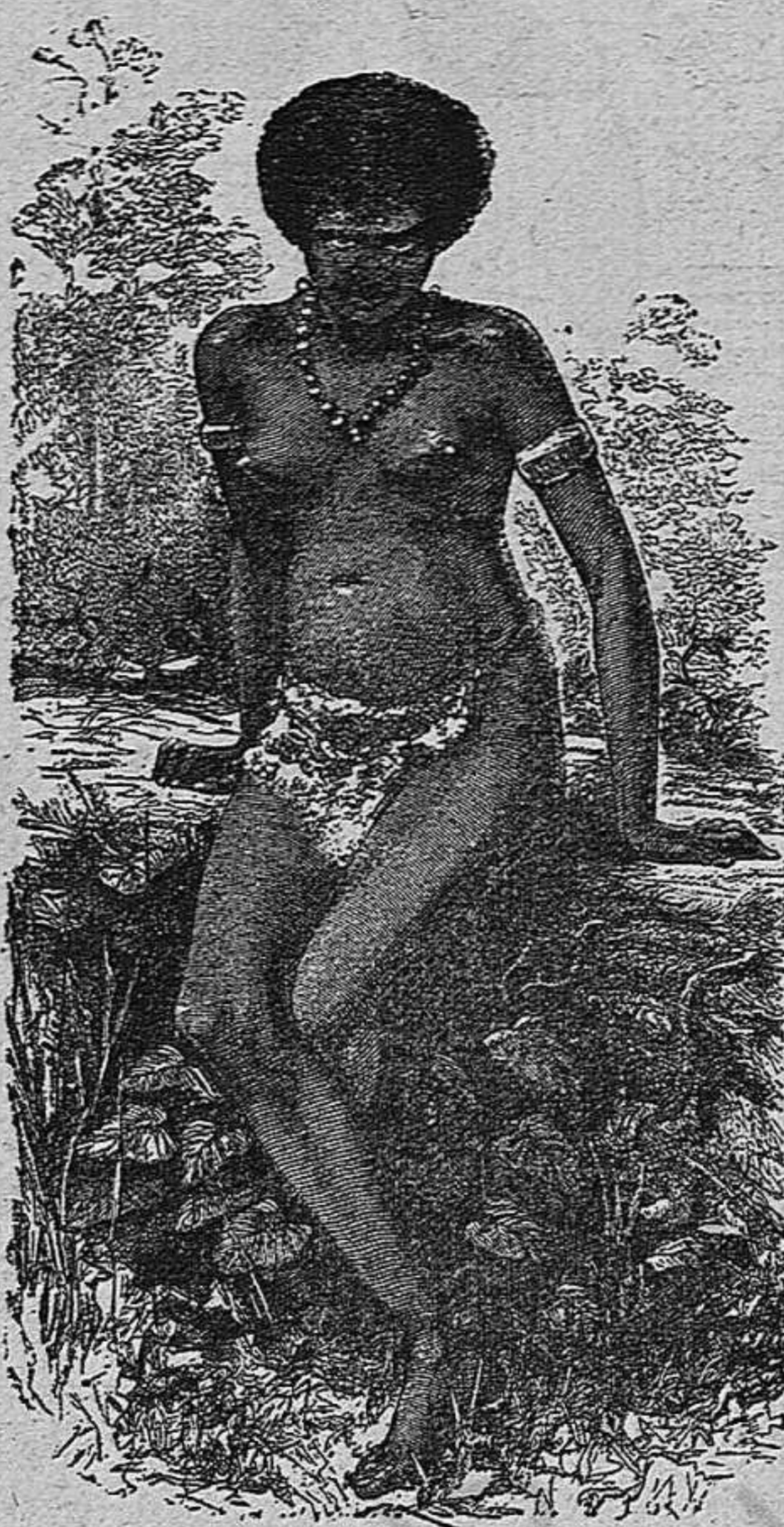
Y á pesar de l' insult los monárquichs están que no hi veuhèn de cap ull, y no 'ls taparian lo lloch de las satisfaccions ni ab mil islas de Yap apilotadas.

En Moret, que no perque siga enemich de la industria deixa de ser un gran fabricant d' embolichs, va ser un dels primers en dir que Alemania no armaria camorra á España atenant á una consideració especialissima, qu' es la següent:

«Alemania es amiga de las monarquias, y sobre tot de la monarquia de D. Alfonso XII, y no vol per cap estil crearli dificultats interiors que podrian ferli correu gran perill.»

Després de 'n Moret tots los periódichs més ó menos ministerials han vingut cantant á l' unissono la mateixa antifona.

«Alemania s' interessa per la monarquia espanyola

(TIPO DE LAS CAROLINAS)

JOVA DE LA ISLA DE YAP (1).

de D. Alfonso XII. L' emperador, lo princep imperial, en Bismarck, en Moltke, tots los alemanys de upa, volen y desitjan que la monarquia de D. Alfonso XII no sofreixi detriment, y están disposats á fer tota clase de concessions, tota mena de sacrificis, avants de permetre que vaja montant l' onada popular fins á la cima del trono.

Aixis, ab curtas variants, s' explica la premsa ministerial.

No podém nosaltres—per més que 'ns diguém republicans—combatre la monarquia restaurada, per no consentirho las lleys vigents; pero ¡Viva Deu! que si poguessem ferho, may ho fariam ab tanta vivesa ni ab tanta violència com los periódichs conservadors que are han sortit ab aqueixa última manganilla.

Perque suposar que als alemanys no 'ls ha impresionat ni la rabò de nostra causa, ni 'l dret que 'ns assisteix, ni 'ls moviments entusiastas del esperit públich despertant tot d' una y unint á tots los espanyols, desde 'ls que segueixen las inspiracions de 'n Ruiz Zorrilla, fins als que militan á la veu de D. Carlos; suposar que tot aixó no serveix per res, que tot aixó es moneda falsa que á Berlin no l' admeten, equival á donar una castanya als sentiments més honrats y més leals de un poble com l' espanyol per eregir com á única salvació del país, los sentiments que desperta l' existencia de la monarquia en l' ánimo dels enemichs de nostra patria y de nostra rassa, que fingintse amichs y companys, nos arrebatan un tros de nostre territori.

No volém treure totas las conseqüencias que 's desprenen de la afirmació imprudent dels ministerials, perque tal vegada arribariam massa lluny... Si senyors, dats los vents que avuy bufan, vents huracanats contra la premsa, tant lluny arribariam, que potser no parariam fins a la banqueta dels acusats, y en aquest punt, ni en cap, volém dar gust á la taifa conservadora.

Pero ja que, segons diuhèn, los Srs. alemanys han d' exercir sobre nosaltres una tutela tant odiosa com la que suposan los indicats periódichs; ja que aquí 'l país no es res y las institucions ho son tot en concepte dels alemanys; ja que se 'ns tracta com á menors d' edat, incapassos de tenir ideas propies ni de sentir los impulsos del més desinteressat patriotisme; ja qu' en confirmació de aquestas tendencias *germanófilas*, son castigats á garrotadas ciutadans indefensos que van pel carrer donant crits de «¡Visca Espanya!» y 's destitueixen governadors pel delict de consentir que se celebren manifestacions en favor de la integritat de la patria; ja que 'ls embaixadors alemanys y 'ls seus ajudants vestits d' hulano son més considerats y més cumplimentats en las recepcions de la Cort que no 'ls generals espanyols que com lo general Salamanca senten

(1) Copiat de la important «Il·lustració Nacional» que 's publica á Madrid.

ab més arrogancia lo pundonor nacional y s' arrencan del pit una condecoració que no pot significar ja la amistat ni la bona correspondencia entre dos pobles; ja que 'l govern y 'l poble may han estat tant lluny d' oscas com en l' actual moment históric, qu' en Cánovas completi l' obra comensada, y aixis sabrem al menos á qué atenirnos.

Que 's disolguin las Corts y 's constitueixi un Reichstag: qu' en Bismarck nomeni 'ls diputats y 'ls senadors, y fassa ell los ministres y reparteixi ell los empleos, y llicencihi 'l nostre exèrcit y envihi 'ls seus regiments d' hulanos á mantenir l' ordre y la dependencia d' Espanya á la Alemania...

Poble que no fá cas de las bofetadas es mereixedor de perdre la seva independència.

Govern que divulga com un mérit una injuria, es digne de aquest poble.

La nació que contempla impassible un acte piratich exercit contra ella mateixa y en lloch de trobar energia contra 'ls que la despullen, no t'è prou paraulas per alabarlos y enaltirlos, mereix cambiar son antich lema: *Non plus ultra* per un altre que diga: «Soch l' abisme, com més terra 'm treuhen, més gran vaig fentme.»

P. K.

ES MORT.

ER supuesto, que 's tracta del govern. Ara si que va de veras. Lo cop que ha rebut es mortal y es impossible que se n' escapi.

Sino que en Cánovas fa com las ballenas: no mort immediatament després de rebre la ferida, sino alguns dias més tart.

Com may falta qui espera la desaparició d' un govern pera ocupar lo lloch vacant, aquí sempre 's troba gent disposada á profetisar la próxima mort dels que manan, siguin los que siguin.

Però aquesta vegada la profecia revesteix un caràcter d' unanimitat que per forsa ha de fer poca gracia al simpàtic malaguenyo: no es una profecia particular, sino nacional; com la festa del 2 de Mayo.

Per tot arreu sentirán lo mateix:

—¡Y donchs, don Fulano! ¿qué me 'n diu d' aquest govern?

—Es mort, home, es mort. ¿Que no li coneix ab la cara?

—Pero bè sembla que 's belluga. ¡Miri com mossega als periódichs!

—Bè, si: es lo mateix qu' una fiera quan li tallan las quatre potas; mentres li queda un alé de vida, ja que no pot fer mal ab las urpas, rosega ab las dents. Ara s' ha abrahamat ab los diaris, y fins que no 'n quedi un de senser, s' esbravará d' aquesta manera.—

Y lo pitjor es que 'ls diaris s' ho prenen á la fresca, y fins n' hi ha que se 'n alegran, perque diu que s' ha observat que las persecucions del govern y las excomunicacions del clero, en lloch de perjudicar als periódichs, encara 'ls posan més grassos.

Las donas no son las que mostran menos indignació contra 'l ministeri canovista.

—¡Ves quina familia!—diu una senyora que t'è un fill á la Habana,—¡figuris vosté quin govern debèm tenir, que ara mateix si 'ns descuydém, los alemanys nos prenen las *Mérics* la *Bana* y las Carolinas!

—¡Qué diu! ¡aixó succeheix en aquest país? Pero suposo que no 'ns ho deuhèn haver pres; lo govern haurá reclamat; s' hi haurán enviat barcos.... tropa.... voluntaris...

—¡Cá, filla, cá! Lo govern s' ho mirava tot acouinat, sense piular ni moure peu ni cama; sino que la nació, vol dir jo, vosté, 'l seu marit, lo méu y tothom, la nació, pues, s' ho ha pres ab empenyo, y 'ls alemanys al véurens tant decidits han arriat velas...

—¿Es á dir que 'ls hem fet por?

—Per supuesto. ¡Y donchs qué 's figurava! ¿Qué 'ls prussians havian callat per la bona cara de 'n... Cánovas? No senyora, no: per més que dissimulin, ja ho sabém comprendre. Han callat perque 'ls hem fet respecte.—

Y de diálechs y polémicas per aquest estil no 'n vulguin més; totas per acabar trayentne la conseqüencia de que 'l govern es mort.

Lo qu' es aixó si que no falla; no es un pressentiment més ó menos fundat; es una convicció profunda, una seguretat absoluta.

—¡Lo govern es mort!—diuhèn per las taulas dels cafés.

¡Lo govern es mort!—murmuran los concurrents habituals á la Rambla.

—¡Lo govern es mort!—criдан en las dispesas y casas particulars.

Aquest dia la criada va tornar de plassa una mica més tart que de costum.

—¡Y aixó!—va dirli la de casa, al véurela entrar.—¿Aquestas son horas de venir?

—¡Oh! Hi trobat en *Quimenes* y m' ha entretingut.

—¡Bè! ¿Y qué li deya l' artiller, qué li deya?

—Que 'l govern es mort.—
 ¡Hasta las criadas se n' han enterat! ¿Volen un detall més deci-siu?
 Un filòsof fulminant probava á cal barber com dos y dos son quatre que 'l ministeri está en las sèvas pos-trimerias.
 —¿Havia fet may aquest govern lo que ara fá?—
 deya.
 No.
 ¿Havia estat may tant temps ab la boca tancada?
 No.
 Pues aixó demostra que 'l seu cos ha rebut una sac-sejada violenta, qual desenllás será infaliblement la mort.
 —¿Y que no podria ser que unicament s' hagués tor-nat boig?— preguntava un parroquiá.
 —No senyor,—va respondre 'l filòsof ab molta na-turalitat;—no 's pot haver tornat boig ara, per la po-derosa rahó de que sempre ho ha sigut.—
 N' hi han que encara van més enllá; escoltin:
 —¿Tant mateix s' acaba aquest ministeri?
 —¡Vaya! Es clar com la aygua.
 —¿Quánt temps li dona de vida vosté? ¿Un mes?
 —¡Cál!
 —¿Quinze dias?
 —¡Fugi, home, fugil!
 —¿Deu?... ¿vuyt?... ¿cuatre?... ¿dos?...
 —No n' hi dono ni un.
 —¿Per qué?
 —Perque ja es mort. Encara que á vosté li sembli véurel caminar, no 'n fassi cas: aixó que camina no es un ministeri; es una calavera ministerial.—
 Si es veritat, com diuen per aquí, qu' en Bismarck té tant carinyo al ministeri actual, ja sab lo canceller alemany lo que li toca.
 Déixis de notas y embaixadas y tonterias.
 ¿No diu que per ell vosté faria qualsevol cosa?
 Pues rasquis una mica la butxaca, y fassili comprar una caixa per enterrarlo.
 Perque ja ho véu.
 Es mort.

FANTÁSTICH.

ALEMANIA 'ns exigeix satisfaccions. No tenim cap inconvenient en darlas sempre qu' ella que vá ser la primera en ofendre'ns, siga la primera en desagaviarnos. Que 'ns torni las Carolinas y nosaltres li farem pintar un escut nou y posarem á l' embaixada un' asta de bandera més llarga que la que 'l poble vá trossejar.
 ¿Vol que prenguem midas contra 'ls detinguts per haver insultat l' escut de Alemania? Tampoch hi ha cap inconvenient: quan Alemania haja tancat á la presó al comandant del *Itis*, que vá agraviarnos apoderantse de l' isla de Yap, nosaltres farem lo mateix ab los que ván derribar l' escut del imperi.
 Agravi per agravi; satisfacció per satisfacció.

A pesar de que Inglaterra aproba la conducta pirá-tica de Alemania, en aquesta hora precisa torna á par-larse ja del *modus vivendi*.

Y ningú s' alarma, y ningú reclama, y ningú 's mou, y ningú protesta.

¡Ah! Que no 'ns toquin una roca estéril, ni un trist palet del nostre territori, porque tots nos alsarém á recordar las gloriosas catástrofes de Sagunto y Numancia, Girona y Zaragoza.

Pero 's tracta de entregarnos indefensos á la po-derosa competencia extrangera, se tancarán las fábricas, milers de familias obreras quedarán reduhidas á la última miseria, y 'l sentiment públich no 's despertará per tant poca cosa.

Lo treball, qu' ennobleix á tots los pobles moderns, la industria, que 'ls dona importancia y riqueza, res val, ni significa res en concepte dels ilustres descen-dents de D. Quijote de la Mancha.

Lo poble, que al cap de vall es lo qui paga todas las torpesas dels seus governants, no sab res de lo que passa y crida fins á desganyitarse:

—¡Llum, llum, llum!...
 Y 'ls fiscals del govern no fan més que bufar y apa-çar periódichs, que son los únichs qu' en milj de las actuals tenebras podrian iluminarnos.

Son molts los garibaldins que s' han ofert á Espanya per si algun dia necessitem del seu concurs.
 Qu' esperin, que tal vegada no tardará en venir un dia en que 'ns honrarem posantlos al nostre costat.
 Pero, per are:

«Zitto, silencio, que passa la ronda.»

La Epoca, periódich ministerial de Madrit, comensa un article ab lo següent párrafo:

«L' Espanya no ha de tenir per sas institucions mil-lor defensor que l' Alemania.»

Apesar de aquesta afirmació, que si jo fòs monár-quich la consideraria sumament injuriosa per la mo-narquia, aquesta es l' hora en que *La Epoca* no ha sigut denunciada.

Ha mort á Barcelona l' antich republicá y eminent home de ciencia D. Narcís Monturiol.

Company de Abdón Terradas se veje cruelment per-seguit en vida, en uns temps en que dirse republicá portava apariada una sentencia de presiri.

Després de mort no ha sigut possible que 'ls seus correligionaris anessem solemnement á depositar una corona sobre 'l seu sepulcre. Entre la tomba de 'n Monturiol y 'l sentiment noble y respectable dels partits republicans s' hi han interposat las autoritats conser-vadoras.

No parléu de morts als qu' están á punt de mo-rirse... Y sobre tot no 'ls parléu de morts que ressuci-tan en lo cor dels vius, que quan los morts s' aixecan es quan s' acosta 'l judici final.

Una frase del *Diari espanyol*, periódich conser-vador:

«Encare que s' uneixin lo cel y la terra no podrán may los liberals alcansar lo poder sino quan lo Sr. Cánovas ho cregui convenient.»

Encare que s' uneixin lo cel y la terra....
 No 's necessita certament la unió de duas cosas tant distants l' una de l' altra.

Per veure al Sr. Cánovas patas enlayre bastaria ab que s' unissen tots los liberals.

En l' espay de una senmana los fiscals del Sr. Cánovas han denunciat cosa de un centenar de periódichs. Se comprén, perque 'ls enemichs de aquest govern no son pas los alemanys que s' apoderan de las Caro-linas; son los periodistas honrats y leals que surten á la defensa de la patria.

¿Volen llegir dos párrafos de una carta que l' avuy dia brigadier del exércit, D. Francisco Maria de Borbon cusi de D. Alfonso XII y fill del infant D. Enrich. ha dirigit á *La Correspondencia Militar*, oferint quatre dias de son per comprar un barco de guerra?

Donchs llegéixin que aquí ván:
 «No soch rich, á pesar de anomenarme Borbon, porque tota Espanya sab que 'l meu difunt pare, l' infant liberal D. Enrich no va deixar als seus fill al-tra fortuna que l' honrades y 'l patriotisme.»

«L' hora ha arribat, diu despres, en que tots los pa-triotes, tots los homes de conciencia dongan una llissó als que han descuidat llastimosament los in-teressos de la patria.»

Ja ho han llegit, veritat?
 Donchs are prenguinse la pena de meditarho.

Un periódich local vergonya causa dirhol un periódich que 's titula nada menos que *La Dinastia*, ha declarat de la manera més desembossada, que primer se faria prussia que republicá.

Aixís es com m' agradan los homes.... Avants que tot la franquesa.

Are si la mitja dotzena de suscritors que pèl cap llarch deuen quedarli á un periódich per l' istil, tin-guessen vergonga, haurian de dirli:

—Donguins de baixa, y si tant prussófila es vosté, Sra. Dinastia, envihi prospectes á Prussia.... y si allí no comprenen lo seu desinterés prenguis una bona dóssis de ácit prússich, que aquí sobran los patriotas de la sèva calanya.

Molts seguretats venen de Alemania. en lo sentit de que l' emperador no vol de cap manera crear dificul-tats á la monarquia de D. Alfonso XII.

Pero al mateix temps arriban noticias del tenor se-güent:

«A Alemania s' ha suspés lo llicenciament de las re-servas navals.

«Lo govern alemany ha telegrafiat perque 'ls aco-rassats que 's troban al extranger estigan preparats per qualsevol cosa que puga sobrevenir.

«S' ha donat ordre als barcos imperials que evitin presentarse á las costas de la Peninsula y de las Anti-llas.

«Las islas del grupo de las Carolinas ocupadas pèls alemanys son catorze, haventse instalat una forta guarnició á Ponape.»

¿Qué tal? ¿Qué 'ls sembla? ¿Son de agrahir las sim-patias que demostra 'l govern del emperador per la monarquia de D. Alfonso XII?

¡Ah, malvada política, impregnada de mala fé, que no tens una paraula dolenta ni una acció bona!
 Alemania, ab una má toca la barbata als nostres conservadors mentres que ab l' altre enfonza la daga fins á la empunyadura en lo cor de la mare patria.
 Y en quan al govern espanyol fa també política de dos mans. Ab l' esquerra tapa la vista al poble y ab la dreta li atissa cada garrotada que 'l deixa tiesso.

Ja compendrán nostres lectors que subsistint lo con-flicte de las Carolinas, no seria oportú destinar una part del present número á la qüestió Prim-Paul Angulo conforme 'ls tenim promés.

Per lo tant, y contant ab que sabrán dispensarnos ho deixarem per un altre dia.

Las eminencias políticas qu' elegidas directament pèl poble formavan part del Ajuntament de Madrit s' han vist obligadas á abandonar lo càrrech y retirarse.

Lo qual s' explica per si sol, sense necessitat d' al-tras explicacions.

En temps conservadors no es possible que subsis-teixi res digne y aixecat.

En tots los terrenos no pot regnar més que 'l rebai-xament y la miseria.

De apoderarse villanament de una part del nostre ter-ritori 'ls alemanys ne diuen exercir lo protectorat.

Protegir per ells es sinónim de robar.

Per consegüent, si jo fos monárquich, quan sento que diuen que tractan de protegir á las institucions, fracament, tremolaria.

De por de que també las esgarrapessin.

CARTAS DE FORA.—Un pobre pagés de Sitjes va perdre una filla: van enviar al rector encomanantli l' enterro y 'l bè de 4 pessetas, y quan esperavan que tot se faria com s' havia encarregat s' presentá 'l rector á la casa de la difunta, ahont encara tots ploravan y 'ls pre-gunta:—«Bueno y alló de las 4 pelas qui ho pagará?» Rectors de aquesta naturalesa no necessitan comen-taris.

A Agramunt hi ha un metje, que per ell tothom qui 's mor' siga del mal que 's vulga, mor' del cólera. Los cadávers son enterrats al poch temps despres de la defunció, y aixó que á un infelis que ja l' amorta-llavan, va donar encare mostrats de vida, no 's tocan las campanas de la iglesia, s' obran fossas al cementiri, se procura que 'ls fusters tingan caixas á purt, y al que té una petita indisposició ja 'l combregan desse-guida. Ab motiu de tots aquets disbarats, fills de la por ó de alguna cosa pitjor, reyna en aquella vila un gran pánich. Realment, no haventhi 'l cólera sembla que 'l cridin.

Lo rector de Sant Andréu de Palomar ha trobat medi de suprimir los metjes. Tot consisteix en bene-hir cantis y ampollas d' aygua de la font de la Plassa del Comers, remey únich contra 'l cólera. Ab aixó y 'l rosari de l' aurora que surt cada diumenje ja 'n tenen prou aquells missaires per regar y treure á orejar la llana.

La Junta de Sanitat de Vich ha acordat fumigar los equipatjes de tot passatjer que arriba á aquella ciu-tat; pero succeheix que la fumigació 's verifica á qua-tre quartos per bulto, y que 'l bulto que no paga 's queda en diposit, fins que 'l seu amo ha afluixat la mosca. ¡Oh Sanitat! ¡Quánts y quéntos abusos se come-ten en nom teu!

Nos diuen de Torroella de Montgrí: «Durant lo temps qu' hém sigut victimas del cólera corrian molts rumors de que á la provincia no teniam governador civil, puig que molts pobles entre ells Ullá fins l' úl-tim diumenje tingerem cordó fusell en má, com si fossen declarats independents. ¡Quina vergonya!

Se celebrá á Sallent una festa en honor de sant Sebastia, qual sant se trova en lo castell. Allá se diri-giren los pelegrins y allá 's digué una missa, havent ocorregut lo següent: Per consagrar anaren á buscar vi á una masoveria immediata; pero un capellá en mitj de la missa vegent que no 's podia beure aquell vi per dolent ó per agre, s' encará al públich y digué:

«¿No hi ha aquí cap persona que porti una mica de vi per consagrar, puig que aquest qu' han anat á bus-car aquí al costat, lo Senyor no 'l pot rebre?» Una sen-yora que 'n duya una ampolleta 'ls tragué de apuros. Es de advertir que 'l vi primitiu que hi havia al calze á pesar de que ja devia ser consagrat van llensarlo. Jo ja ho veig, la sanch de Cristo, si pot ser rancia fa més bon ventre. ¡Ah llaminers!

Pèl dia 21 del actual está senyalada la vista de la causa que se segueix contra 'l corresponsal de Grano-llers, per no haverse descubert al pas de una profesó. L' acte se celebrará davant del jutje de primera ins-tancia de aquell partit, haventse encarregat de la defensa del acusat lo conegut lletrat D. Joseph M. Vallés y Ribot.

¡MIL GRACIAS!

¡Es á dir que al fi cedeix,
 infalible von Bismarck!
 ¡Es á dir que reconeix
 nostres drets, y 'ns eximeix
 de tení un disgust amarch!
 No pot pensar la tristesa
 que 'ns tréu del cor, canceller...
 ¡Cedí així, en tamanya empresa,
 vosté, per qui la firmesa

es lo distintiu primer!

¡Tant espantats que 'ns trobavam!
¡tants tremolins que teniam!
¡tant de mal humor qu' estavam,
que ni reyam, ni cantavam,
ni menjavam, ni beviam!

Vosté no pot calcular
lo susto que vam tení
quan lo vam sentir cridar...

¡Quin modo de suspirar!
¡quins gemechs per 'llá y per 'quí!

Ja 'ns creyem veure entrá á Espanya
una divisió d' hulanos
baldantnos á cops de canya,
y fent treure un pam de ganya
als burots y als veteranos.

Fos á la nit, fos de dia,
en sentint un ruido extrany
ó 'l trepitj d' un que venia,
desseguit, ja se sabia:

—¡Ay, si será un alemany!—

Ja 'ns figura vam tení
un von per gobernado
y per arcalde un butxi,
sens veure altres lleys aquí
que renechs, crits y bastó.

En fi, estavam tant perduts
y 'ns trobavam tant xafats,
que tots, tant grans com menuts,
esperavam ajeguts
l' entrada dels seus soldats.

¡Y vosté, tant bondados,
per evitarnos desgracias
nos perdona generós!

¡Ah, quin acte tant hermós!
Mil gracias, Bismarck, mil gracias...

No ignorem que si avuy dia
tant galán vosté 's comporta,
mès que per filantropia

ho fa per la monarquia;

pero aixó al fi ¿qué 'ns importa?

¿No 'ns ha deixat sensé 'l cap?

¿no calma 'ls nostres lamentos?

¿no 'ns perdona lo que sab?

¿no 'ns torna l' isla de Yap?

Pues tot lo demés son quentos.

Nosaltres li hem d' agrahí,

y com que no som ingrats

com molts que corren per 'quí,

pensarem hasta morí

en tots los favors citats.

Nosaltres podrém ser xichs,

nosaltres podrém ser pobres;

pero d' afecte als amichs

y de sentiments bonichs,

cregui que 'n tenim de sobras.

Perque veji si es ben clara

l' amistat que avuy jurém

al que casi 'ns fa de pare,

¿no diria, ara com ara,

quin projecte acariciém?

Fè una esquadra poderosa

y fonde canons del hu,

á ff de que, si 's disposa

á venir p' alguna cosa,

li poguem fè 'l rendiví.

¡Tot, tot será per vosté,

incomparable Bismarck!

Per vosté no 'ns doldrà re;

tot ho gastarém ab fé

ja per terra, ja per mar.

¡Animo! Si desconfia

de la exactitut d' aixó

y 'ns vol probar la hidalguía,

vingui aquí qualsevol dia,

y... llavors sabrá 'l qu' es bo.

C. GUMÀ.

SEGONS notícias de varios punts del li-
toral d' Espanya, se veuen certs in-
dividuos de trassas sospitosas, dis-
fressats los més de pobres y 'ls altres
de negociants, que prenen notas del
estat de nostras fortificacions y de-
fensas y s' enteran ab més ó menos

dissimulo de certs pormenors de que ningú hauria d'
enterarse 'n.

—Y donchs, Sr. Cánovas, qu' hem de fer: ¿Qué no
véu lo que passa?

En Cánovas:

—Calli, home, calli, ¿qué no véu que estich tant
ocupat vigilant á la premsa?

Y are garballém per posar en clar fins á quin punt es
justificada la conducta del canceller de pega dolsa.

Los agents extrangers qu' exploran los nostres medis
de defensa ¿qué 's proposan? Clavar una falconada,
desmembrar á la pátria.

En cambi ¿qué 's proposan los periódichs de oposi-
ció? Volcar al govern.

Y aixó es més delicat que alló. Perque en bona teo-
ria conservadora: *primero son mis dientes que mis
parientes.*

Per haver permés una manifestació patriótica 'l go-
bern ha destituhit al governador de Cuenca.

Donchs bè, quan vá anarse 'n de aquella ciutat lo
governador destituhit, lo poble vá despedirlo fent en
obsequi seu una manifestació carinyosissima.

Y are 'l govern se queda rosegantse 'ls punys... per-
que no s' ha trobat encare 'l medi de destituhir al po-
ble de Cuenca.

—¿Que no ho saben? Ja s' ha declarat la guerra.

—¿La guerra contra Alemania?

—Ca, home, fugí de aquí: la guerra contra la
premsa.

Vaig á contarlos un quènto que no es quènto, sinó
historia.

Se trobava en un café un subjecte mitj tisich, tant
flach de cos com fort d'ánima qu' entre glop y glop tos-
sia per efecte de l' enfermetat. Próxim á la seva taula
hi havia un pinxo, una especie de Bismarck, y cansat
aquest de sentirlo tussir, cridá al mosso, li posá dugas
balas de plom en una safata y li digué:

—Vaji á aquell magriscolis de allá, y diguili que si
'l torno á sentir tussir li faré pendre aquestas pildoras
que 'l curarán radicalment.

Apenas lo mosso li dona aquest recado 'l tisich s'
alsa, agafa una cadira, 's precipita sobre 'l pinxo y
sense donarli temps de sortir de la sorpresa, li romp
los barrots per las costellas.

Dediquém aquesta veridica historia als alemanys.
Ells podrán creure tant com vulgan que la nostra na-
ció es tísica; pero que no olvidin que 'ls tisichs en certs
moments fan esforços de flaqueza.

A n' en Bismarck li diuhén canceller de ferro: tal
vegada es molt just que aixis l' anomenin.

Pero també es just que d' Espanya digan qu' es una
fornal d' entusiasme patriótic.

Y 'l ferro dintre de la fornal s' enrogeix y un cop
enrojít s' aixafa ab un cop de mall.

¿Ho t'entés, Sr. Bismarck?

Lo barco alemany que va apoderarse de la isla de
Yap se titula *Ilitis*, paraula que traduhida vol dir Gar-
dunya.

Sens dupte preveyent de lluny lo que havia de suc-
cehir, de un cert pati de la presó de Barcelona se 'n
diu lo *pati de la gardunya*.

*

**

La gardunya es un animal carnicer que ordinaria-
ment entra en los galliners descuidats y fa gran ma-
tansa entre las gallinas.

Pero tret en Cánovas y uns quants conservadors aquí
á Espanya de gallinas no 'n som.

Los marinos van protestar contra certas paraulas
del govern respecte á la marina de guerra.

Y 'l govern va apressurarse á donar una satisfacció
als marinos.

Jo ja ho veig: la persona encarregada de demanarla
era D. Ramón Topete, parent de aquell altre Topete
de la bahia de Cadiz.

Y com que al mon hi ha noms predestinats,

l' orgull de D. Anton
s' ha hagut de rebaixar,
tant sols per evitar
un *topetón*.

A instancias de 'n Moret qu' en tot se fica es molt
probable que 'l govern adquireixi á Inglaterra per 27
milions de pessetas dos acorassats qu' estavan desti-
nats á la Xina.

Recapacitem: Moret, gran comerciant.... Inglaterra,
enemiga nostra.... Y la Xina....

Prou: Dèu fassa que no 'n sortim enganyats com uns
xinos.

Afirman alguns periódichs que aquests dias lo govern
s' ha gastat 50,000 duros en telégramas á Manila.

Y no obstant de gastarse tants diners, de tot lo que
passa en aquell país aquesta es l' hora en que estém á
tres quarts de quinze.

¡Cinquanta mil duros en telégramas! ¡Quánt més
hauria valgut gastarse 'ls en disparos!

Ha desaparecut del estadi de la premsa un perió-
dich conservador titolat *La integritat de la patria*.

No es aixó certament lo més trist. Lo més trist es
que la verdadera *integritat de la patria* haja desapare-
scut del mapa.

A Valencia tractava l' empresa de un teatro de pos-
sar en escena una obra patriótica, y 'l governador vá
prohibirla.

—¡Patriotisme de comedia! diria 'l governador. Per
aixó ja 'ns bastém nosaltres.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Ca-ma-ré.*
2. MUDANSA.—*Bona-Dona-Pona.*
3. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Anselmo.*
4. CONVERSA.—*Rivas.*
5. GEROGLIFICH.—*Per cardadeuhins Cardedéu.*

Han endevinat totas las solucions los ciutadans Pe-
pet de Arbucias, Un de la vall d' Aran y J. Brú; n'
han endevinadas 4 Bismarck petit, Taronja de Convent
y J. Staramsa: finalment n' han endevinadas 3 Xich del
Lluhent de la Seu y Noy de la Dida.

XARADA.

—¿Quin invertit tres total
hu demasia, Mariona?
—Jo sols quinta qu' es segona
si es dos-terza tres com cal.
Mes ab tot l' hu-dos-tres-quatre
res pot dos-quart ni combatre.

CRISTÓPOL CRISPIN.

ENDAVINALLA.

Soch en quant haja existit
siga objecte ó bè persona,
tant si es gran com si es petit,
tant si es home com si es dona.
En tot lo que buscarás
ma solució, pots trobarme...
Per consegüent lograrás
fácilment endavinarme.

ASNEROLF ALKUSPA.

TRENCA-CLOSCAS.

GRAMÁTICA.

Formar ab aquestas lletres lo nom de un carrer de
Barcelona.

UN GUINDILLA.

GEROGLIFICH.

VO
BINO
T
VII

OLA TIT.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

(DEL NÚMERO PASSAT.)

Ciutadans Setmesó del Tivoli, Un François, Noy de Ocata, J. Mo-
ret, Pepet de las Trompetas, Garibaldi de Reus, Plata y Oro de
Reus, N. Agustí, J. Brú, S. B., Rills, Anima de Cantí, E. Burgay y
Alemany Arrepentit: *Lo que 'ns envian aquesta senmana no 'ns
serveix.*

Ciutadans Riego, Joseph Abril, Un de l' Olla, A. Boix Zorrillista,
Betas y Fils, Francisco Francesch, Un Francés, Venturata de Reus,
Un colerich, Marcelino Bou, Itram y Eneg, Un Fumigat, Un Microbi
Mort, Asnerolf Alkuspá, J. Staramsa, L. C. y Pujol, Arelligna y
Aguilera, Vilaret de E. de Ll., W. Kalter, Un guindilla, J. M. Ber-
nís, Arednabal, Antonino, Maymenchis y R. T. Patillassas: *Inserta-
rem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá T. R. Arenys: Es una quèstió massa local y massa petita
y no val la pena de parlarne en lo periódich.—Marqueta de Reus:
Gracias pel consell que 'ns dona.—N. Agustí M.: La poesia es molt
bonica; pero no es del género que preferim pel periódich.—Riego:
Gracias per l' envió de la oració.—Gumersindo Bufasombas: La
poesia esta bé.—Un Sallenti: Sent castellana la de vosté no podem
aprofitarla; pero tampoch l' aprofitariam sent catalana perque en-
care que 'ls versos son ben medits, lo llenguatge no es prou apro-
piat.—Cristófol Crispin: Aprofitarem algun epigrama.—J. Planas:
Are esta bé.—Un Sallenti. P. Ll. (Torroella), V. S. (Vich), J. A. y
B. y L. V. (Sant Andreu), R. M. y M. (Agramunt), y Rejoleps (Sitjes):
Quedan complascuts.

(DEL NÚMERO ACTUAL.)

Ciutadans Xich del lluhent de la Seu, Bismarck Petit, M. Bou,
J. Teroy, J. Abril, Un Orellut, Xim Xech, Maginet Petit y Alt, J.
Ascencio, Un François y C. de Sant Just Desvern: *Lo que 'ns envian
aquesta senmana no 'ns serveix.*

Ciutadans J. Staramsa, Taronja de Convent, J. Brú, Antonino, Un
microbi mort, Venturata de Reus, Oblasoy, Un dependent, Riego,
Garibaldi de Reus, E. J. P. cabo de Artilleria, T. Rompa y R. T. Pa-
tillassas: *Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá Pepet de Arbucias: Las poesias estan bastant bé; los epi-
gramas no tant; la poesia de que 'ns parla obra en cartera y la in-
sertarem quan podrém.—Noy de Ocata: La poesia té poca novetat;
de lo demés insertarem alguna cosa.—Un Fumigat: Tinga paciència
lo que altres n' hi ha que fa més temps que s' esperan que vosté y
calculi que cada senmana rebém més del doble de lo que podem
publicar.—J. A. y R.: Procurarem complaure'l.—A. Richar: *Val-
lence*: Tres bien et; Vive le France!—Pepet del Carril: La poesia es
més propia per ser enviada personalment a la persona a qui esta
dedicada que per publicarse.—Ricardo Papiol: Lo mateix li dihem
per lo que respecta á la de vosté.—J. Espanya Ribot: La poesia esta
bé, lo demés no va.—R. Sané: Encare que sa poesia es inspirada
en un sentiment laudable, té algunas assonancias que la enllet-
jeixen.—Mister Jhonson: L' article va molt bé.—Arnau: buscarém
lo que 'ns indica y veurém si es oportú, qu' en aquest moment no
ho recordém.—C. Crispin: La poesia va bé.—Sir Byron: Y la de
vosté té molts defectes de acentuació.—Taumalipich Teming: Gra-
cias per l' avis; pero per haver estat fora de Barcelona no hem tin-
gut á la ma 'l periódich que 'ns recomana.—Joseph Belluga: La
primera poesia va bé; las demés no filan.—Ciutadans Anonim, J.
P. y S. *Mora la Nova*, G. P. *Arenys*, y J. C. *Reus*: Per tenir excés
de original hem de apressar fins á la senmana entrant la publicació
de lo que 'ns indican.

LOPEZ. Editor.—*Cambla del Mitj* 20

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso. Arch del Teatro. 21 y 22.